

„BOSKA” MODRASZKA

Sikora modra (*Parus caeruleus*), zwana modraszką, jest ptakiem często spotykanym w lasach, parkach i ogrodach. Jest mniejsza od wróbla, wierzch głowy i skrzydła ma jasnoniebieskie, a spód ciała żółty. Waży około 10-12 g., rozpiętość skrzydeł ma 20 cm, a długość ciała 11,8 cm. Żywi się – podobnie jak wszystkie sikory – owadami i ich larwami, a także – szczególnie zimą – nasionami zawierającymi dużo tłuszczu. Gniazda buduje w dziuplach i budkach lęgowych. Składa do 16 jaj, które są białe z rdzawymi kropkami. Zimą często korzysta z pomocy człowieka je, słoneinę, słonecznik, łuskane orzechy włoskie, itp.

Czasami sikorki budują gniazda w najbardziej nieoczekiwanych miejscach. Ja zaobserwowałem parę sikorki modrej, gdy ścieliły sobie gniazdo w figurce Pana Jezusa. Wchodziły do niej przez otwór po ułamanej ręce i mieszkały w środku. Figurka jest metalowa i wydaje mi się, że w słoneczne dni młodym sikorkom było bardzo gorąco, ale zauważyłem, że udało im się dorosnąć i wylecieć, nie wiem tylko ile ich było. Na niewielkiej 16 arowej działce w Koźmicach Wielkich koło Wieliczki, w 2009 roku gniazdowały dwie pary modraszek. Jedna para zbudowała gniazdo w budce, a druga w figurce Pana Jezusa.

Przemysław Konrad Wojtaś, uczeń klasy V Szkoły Podstawowej nr 1 w Krakowie. E-mail przemyslawwojtas@op.pl

W JAKI SPOSÓB ŻERUJĄ MRÓWKI *FORMICA CINEREA*?

Lukasz Sokołowski (Łódź)

Streszczenie

Celem przeprowadzonych badań było zakwalifikowanie strategii żerowania mrówek *Formica cinerea* (ryc. 1) do jednej z kilku określonych przez naukowców metod, opisanych dokładniej w rozdziale „Wstęp”. W tym celu obserwowano 10 kolonii *F. cinerea* w terenie. Przeprowadzono również serię eksperymentów na 2 koloniach hodowanych w formikarium (specjalnym terrarium przystosowanym do hodowli mrówek), mających na celu określenie, w jaki sposób *F. cinerea* reaguje na dostępność kilku różnych źródeł pokarmu jednocześnie i czy potrafi w sposób elastyczny przełączać się między źródłami pokarmu o mniejszej jakości na źródła pokarmu o wyższej jakości.

Obserwacje wykazały, że *F. cinerea* stosuje metodę żerowania wykorzystującą tak zwane szlaki zapachowe. Eksperymenty wykazały, że robotnice *F. cinerea* potrafią

przekazywać sobie informacje o jakości pokarmu i wykazują umiarkowaną elastyczność przy przełączaniu się między źródłami pokarmu o różnej jakości.

Ryc. 1. Królowa i robotnica *F. cinerea*. Fot. Radosław Krawczuk i Maciej Nielubowicz.

Wstęp

Spółczenstwa mrówek mogą liczyć nawet miliony robotnic. Aby przy takiej liczbie współpracy między członkami kolonii była możliwa, mrówki musiały wytworzyć szereg zachowań pomocnych przy organizacji pracy.